

Kłodzka Wstęga Sudetów
Lokalna Grupa Działania

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.”

Kłodzka Wstęga Sudetów
Lokalna Grupa Działania

STRATEGIA ENERGETYCZNA ZIEMI KŁODZKIEJ

Raport indywidualny dla gminy

MIĘDZYLESIE

MAJ 2024

Zmiany klimatyczne, w tym sposób łagodzenia ich skutków oraz próby spowolnienia i zatrzymania podejmowane przez UE, stawiają przed jednostkami samorządu terytorialnego w całej Polsce istotne wyzwania. Gmina Międzyzylesie, jako świadoma niniejszych zagrożeń, dążąca do zrównoważonego rozwoju i sprawiedliwej dla wszystkich swoich mieszkańców transformacji, partycypowała w opracowaniu, a w konsekwencji objęta jest zapisami Strategii Energetycznej Ziemi Kłodzkiej. Dokument ten powstał w ramach prac Kłodzkiej Wstęgi Sudetów-Lokalnej Grupy Działania, którą współtworzy m. in. 11 gmin powiatu kłodzkiego. Wartością stowarzyszenia jest budowanie grupy partnerskiej, które ma miejsce nieprzerwanie od 2005 r., a obszar cechuje się spójnością ideową, przestrzenną, przyrodniczą, historyczną, kulturową, społeczną i gospodarczą. Obecnie Stowarzyszenie liczy 73 członków, z czego 14 to przedstawiciele sektora publicznego

Strategia Energetyczna Ziemi Kłodzkiej stanowi dla gminy Międzyzylesie, realne wsparcie w prowadzeniu działań strategicznych i wdrożeniowych w zakresie dochodzenia do neutralności klimatycznej oraz sprawiedliwej transformacji energetycznej. Ponadto dokument to wyraz współpracy oraz wzajemnego, wewnętrznego wsparcia 11 gmin powiatu kłodzkiego. Przez to jest opracowaniem ambitnym i nowoczesnym, ale równocześnie realnym oraz wykonalnym. Stanowi jeden z pakietu dokumentów międzygminnej polityki klimatycznej Kłodzkiej Wstęgi Sudetów.

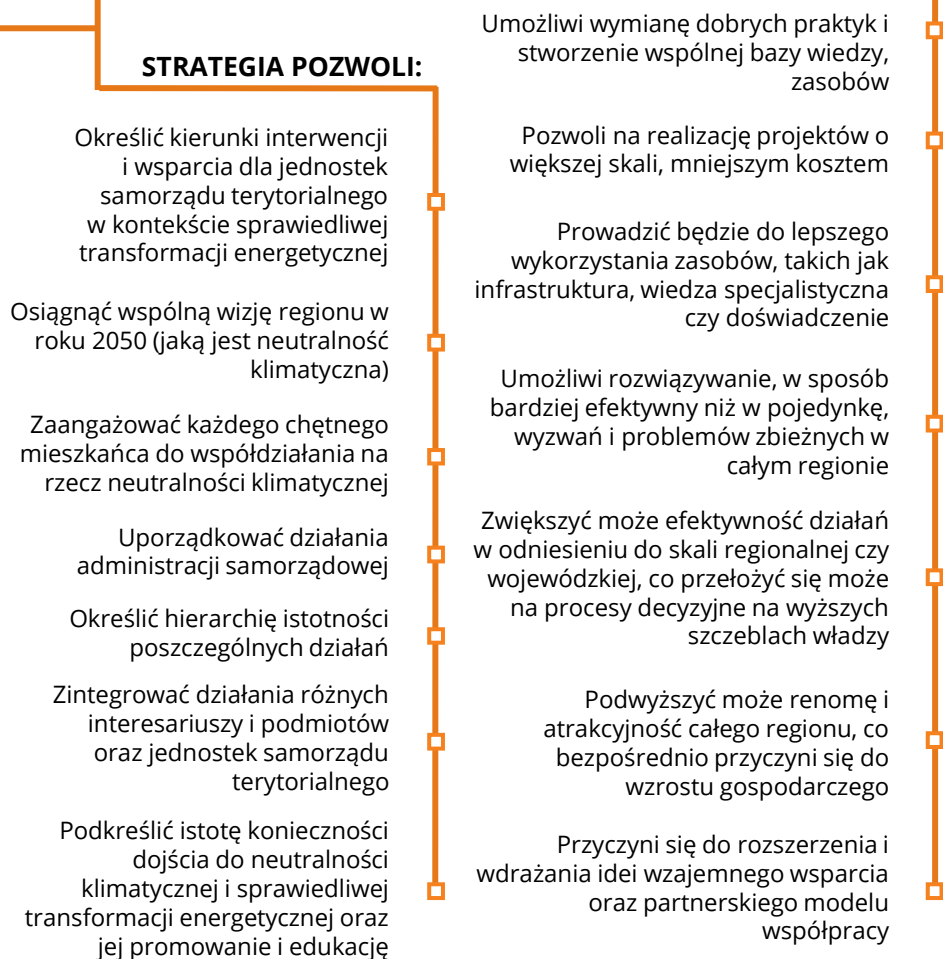
Dokument powstał jako wyraz i z perspektywy realizacji zdefiniowanego celu kluczowego – „Już dziś tworzymy klimat jutra - Ziemia Kłodzka 2050 – regionem neutralnym klimatycznie”. Podkreśla on najwyższą wartość Kłodzkiej Wstęgi Sudetów-Lokalnej Grupy Działania, jaką jest współpraca, która umożliwi osiągnięcie wspólnych, ambitnych zamiarów.

DLACZEGO WSPÓLNE DOCHODZENIE DO NEUTRALNOŚCI KLIMATYCZNEJ JEST DLA GMINY WARTOŚCIĄ?

Gmina Międzyzylesie, świadoma konieczności podejmowania działań z zakresu transformacji energetycznej, zdecydowała się współtworzyć dokument je programujący wraz z 10 gminami powiatu kłodzkiego. Jako członek Kłodzkiej Wstęgi Sudetów – Lokalnej Grupy Działania dostrzega wartość i szerokie możliwości wynikające ze współpracy między samorządowej.

WSPÓŁPRACA WE WDRAŻANIU STRATEGII:

STRATEGIA POZWOLI:

CELE W RAMACH DOJŚCIA DO NEUTRALNOŚCI KLIMATYCZNEJ 2050

Gmina Międzylesie wraz z pozostałymi członkami KWS-LGD wypracowały wspólny pakiet 5 celów strategicznych oraz odpowiadające im cele operacyjne, które stanowią bazę ścieżki dojścia do neutralności klimatycznej regionu. Cele te realizowane będą poprzez poszczególne działania i projekty.

CELE STRATEGICZNE

CEL 1

ROZWINIĘTA I
DOSTOSOWANA
INFRASTRUKTURA
TECHNICZNA

CEL 2

RACJONALNIE I
EFEKTYWNIE
WYKORZYSTYWANE
ZASOBY

CEL 3

SKUTECZNY SYSTEM
WSPÓŁPRACY

CEL 4

SPRAWNIE
FUNKCJONUJĄCY,
NISKOEMISYJNY I
DOSTĘPNY TRANSPORT

CEL 5

UGRUNTOWANY ZIELONY
WIZERUNEK REGIONU
ZAMIESZKANEGO PRZEZ
ŚWIADOME
SPOŁECZEŃSTWO

CELE OPERACYJNE

Cel 1.1.
Rozwój mocy
wytwórczych OZE
oparty na lokalnych
potencjałach

Cel 1.2.
Dostosowanie
infrastruktury
elektroenergetycznej
do rozwoju OZE

Cel 1.3.
Niskoemisyjne
ciepłownictwo i
gospodarka
komunalna

Cel 2.1.
Planowanie
przestrzenne dla
zielonej
transformacji

Cel 2.2.
Zapewnienie
efektywności
energetycznej
budynków, procesów
i przestrzeni

Cel 2.3.
Opracowanie
zrównoważonych
praktyk rolniczych i
leśnych

Cel 2.4.
Ochrona zasobów
naturalnych i
minimalizacja zużycia
surowców

Cel 3.1.
Sprawnie
funkcjonujący
system energetyki
obywatelskiej

Cel 3.2.
Rozwój
przedsiębiorczości
przyjaznej dla
klimatu

Cel 3.3.
Podniesienie
sprawności
instytucjonalnej
gmin

Cel 3.4.
Podniesienie
sprawności
instytucjonalnej KWS
LGD

Cel 4.1.
Zapewnienie
dostępu do
zielonego transportu
publicznego

Cel 4.2.
Transport
indywidualny
przyjazny dla klimatu

Cel 4.3.
Zintegrowana i
cyfrowa polityka
transportowa

Cel 4.4.
Zrównoważony
transport osób i
ładunków w
kluczowych dla KWS
branżach

Cel 5.1.
Budowa
świadomości
klimatycznej i
sprawczości
mieszkańców

Cel 5.2.
Budowa kompetencji
dla zielonej
transformacji

Cel 5.3.
Sprawnie
funkcjonująca
ekoturystyka

CHARAKTERYSTYKA GMINY MIĘDZYLESIE

gmina miejsko-wiejska

- bogaty potencjał turystyczny bazujący na walorach krajobrazowych
- bezpośrednie sąsiedztwo z Republiką Czeską

POŁOŻENIE

Mieści się w południowej części Ziemi Kłodzkiej i powiatu kłodzkiego, w oddaleniu ok. 35 km od miasta powiatowego. Graniczy z gminą Bystrzyca Kłodzka oraz Czechami.

DEMOGRAFIA

Według danych na 2022 rok gmina zamieszkiwana była przez 6 825 mieszkańców, z czego 57% to osoby w wieku produkcyjnym. W zgodzie z ogólnoeuropejskim trendem społeczeństwo starzeje się, a osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły 25% ludności, co oznacza wzrost o 4 p. p. względem 2017 roku. W gminie obserwowany jest spadek ogólnej liczby ludności, w porównaniu z 2017 rokiem o ok. 400 osób (-6%). Zgodnie z prognozami trend ten do końca dekady będzie się utrzymywać. Średnia gęstość zaludnienia gminy wynosi 36 os./km², a zdecydowana większość mieszkańców (65%) zamieszkuje tereny wiejskie*.

TRANSPORT I KOMUNIKACJA

Sieć drogowa w gminie opiera się na drodze krajowej nr 33, która prowadzi bezpośrednio do przejścia granicznego Boboszków - Dolni Lipka oraz drodze wojewódzkiej nr 389. Dodatkowo przechodzi przez nią zelektryfikowana, jednotorowa linia kolejowa nr 276. W granicach jednostki mieszczą się 2 stacje i przystanki kolejowe. Przez teren gminy przebiegają liczne szlaki turystyczne.

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Krajobraz gminy ma charakter podgórski, a ok 32% jej obszaru pokryta jest lasami, które występują na

terenach wyżej położonych. Gmina charakteryzuje się wysokimi walorami przyrodniczymi, spośród nich wymienić należy lokalizację pośród terenów górskich oraz liczne formy ochrony przyrody m. in. obszary Natura 2000, Obszary Chronionego Krajobrazu, Śnieżnicki Park Krajobrazowy oraz pomniki przyrody. Na terenie mieści się Trójmorski Wierch, który stanowi jedyny tego rodzaju punkt w Europie Środkowej, w którym zbiegają się granice zlewni trzech mórz. Sieć rzeczna gminy Międzylesie jest dobrze rozwinięta. Nysa Kłodzka stanowi oś hydrograficzną omawianego obszaru jak również całej Kotliny Kłodzkiej.

GOSPODARKA

W gminie w 2022 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było 612 podmiotów gospodarki narodowej, co względem roku 2017 stanowi wzrost o 93 podmioty. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru na 1000 ludności wynosiła 90. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym to 8,4%*. Analiza struktury przedsiębiorstw według sekcji, w których funkcjonują prowadzi do wniosku, że w gminie działa wiele podmiotów związanych z handlem i naprawą pojazdów mechanicznych oraz budownictwem. Sektor rolniczy stanowi dominującą funkcję w strukturze gospodarczej gminy, a struktura produkcji rolnej jest nastawiona na uprawę zbóż i roślin okopowych. Dodatkowo ważnym sektorem gospodarki jest turystyka, której uprawianie wiąże się z bogatą historią i kulturą lokalną oraz pięknem przyrody.

GINA W LICZBACH

Liczba sołectw: **22**

Liczba miejscowości: **22**

Odległość do Kłodzka: **około 35 km**

Lesistość: **32,7%**

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym: **8,4%**

Podmioty gospodarki narodowej: **612**

Dochód gminy ogółem: **56,0 mln zł**

Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca: **8 165 zł**

189 km²

13%

powierzchni obszaru KWS

6 825

7%

ludności KWS

-6%

zmiana w latach 2017 - 2022

* Bank Danych Lokalnych GUS (data pozyskania: listopad 2023 r.).

STAN ENERGETYKI NA OBSZARZE GMINY

SIEĆ ELEKTROENERGETYCZNA

Na terenie gminy nie funkcjonuje żadna konwencjonalna elektrociepłownia, sieć jest zasilana w głównej mierze z krajowego systemu elektroenergetycznego. Przez gminę Międzyzlesie przebiegają linie napowietrzne i kablowe średniego i niskiego napięcia. Ponadto na terenie jednostki znajdują się stacje transformatorowe SN/nN i złącza kablowe średniego napięcia SN. Obecne w 2022 r. zapotrzebowanie na energię elektryczną, przedstawione w poniżej tabeli, pokrywane jest z istniejącej infrastruktury. Łączne zużycie wszystkich odbiorców z terenu gminy Międzyzlesie w 2022 r. wyniosło 13 268,28 MWh. Stan techniczny sieci i pozostałej infrastruktury elektroenergetycznej oceniany jest jako dobry. Na terenie Międzyzlesia energia z OZE produkowana jest dzięki mikroinstalacjom, których liczba z roku na rok się zwiększa, a ilość energii wprowadzonej do sieci wyprodukowanej ze źródeł OZE w 2023 r. (do listopada) wynosiła 1421,797 MWh. Dla porównania w całym 2021 r. było to 704,724 MWh.

Dane dotyczące ilości odbiorców i zapotrzebowania na energię elektryczną w gminie Międzyzlesie

Taryfy	2022			
	umowy kompleksowe		umowy dystrybucyjne	
	liczba odbiorców	zużycie (MWh)	liczba odbiorców	zużycie (MWh)
SN (taryfa B)	2	181,64	6	3 153
Nn (taryfa C, G, R), w tym:	3353	7 504,64	155	2 429
C	156	1 405,05	brak danych w podziale na poszcz. taryfy	
G	3197	6 099,59		
R	0	0		
Suma zużycia (MWh)	13 268,28			

Dane Tauron Dystrybucja S. A.

Gmina Międzyzlesie cechuje się wysokim potencjałem do rozwoju elektrowni bazujących na odnawialnych źródłach energii.

SIEĆ GAZOWA

Przez obszar gminy przechodzi sieć gazowa podwyższonego średniego ciśnienia, a na jej terenie zlokalizowana jest stacja gazowe. Udział ludności korzystającej z sieci gazowej w 2022 r. wynosił 90,6% w mieście oraz 1,0% na wsiach.

SIEĆ CIEPŁOWNICZA

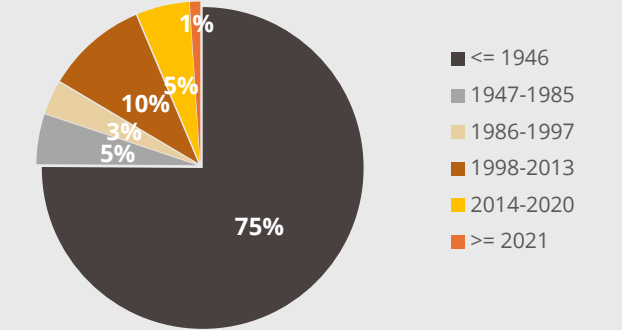
Na terenie gminy miejsko-wiejskiej Międzyzlesie nie funkcjonuje żadna ciepłownia systemowa, budynki mieszkalne, zasilane są głównie z lokalnych kotłowni indywidualnych.

Spółród źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych największym udziałem, wynoszącym ok. 38%, cechuje się kocioł na paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet lub inna biomasa) oraz kocioł gazowy / boiler gazowy / podgrzewacz gazowy przepływowy / kominiek gazowy – ok. 21%.

EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA

Szacowana skala występowania zjawiska ubóstwa energetycznego w gminie wynosi 14,7%. Struktura wiekowa budynków mieszkalnych, prezentowana poniżej, wskazuje na duże zapotrzebowanie na energię.

Struktura wiekowa budynków mieszkalnych w gminie

1,72 [MW] łączna moc zainstalowana w OZE

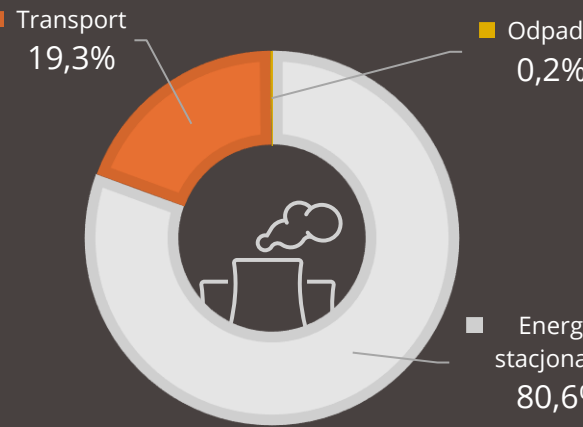
1421,797 [MWh] ilość energii wyprodukowana z OZE*

14,7% szacowana skala występowania zjawiska ubóstwa energetycznego

80% budynków mieszkalnych jest starszych niż 40 lat

44 265 [tCO2e] emisja CO2 gminy w 2022 r.

UDZIAŁ SEKTORÓW W EMISJI CO2

*Ilość energii wprowadzonej do sieci wyprodukowanej ze źródeł OZE w 2023 roku (do listopada)

DOTYCHCZASOWE DZIAŁANIA NA DRODZE DOJŚCIA DO NEUTRALNOŚCI KLIMATYCZNEJ

Transformacja energetyczna, przebiegająca w sposób sprawiedliwy, a także zadania z zakresu dochodzenia do neutralności klimatycznej były i są przez gminę traktowane jako zagadnienia szczególnie istotne od lat. W związku, z czym jednostka podejmowała i prowadzi szereg działań wspierających rozwój w kierunku zrównoważonym. Poniżej wskazano przykładowe:

Gminne dokumenty strategiczne zawierają zapisy uwzględniające cele klimatyczne:

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Międzyzlesie (Uchwała XLV/241/2018):

- W dokumencie wyznaczone zostały tereny szczególnie predysponowane do pełnienia funkcji obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii, w tym o mocy przekraczającej 100 kW, w podziale na farmy fotowoltaiczne oraz tereny wód powierzchniowych śródlądowych oraz tereny elektroenergetyki - lokalizowania urządzeń elektrowni wodnej, wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych o mocy przekraczającej 100 kW.
- W dokumencie poza wyznaczonymi terenami dopuszcza się lokalizowanie urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy nieprzekraczającej 100 kW, tj. terenów i urządzeń związanych z energetyką wodną, obiekty i tereny hydroenergetyczne, elektrownie wodne oraz urządzeń związanych z energetyką słonną (m. in. panele fotowoltaiczne) i geotermalną, z uwzględnieniem ograniczeń ochrony przyrodniczej i środowiskowej.

Gmina zrealizowała działania z zakresu termomodernizacji budynku Samorządowego Przedszkola oraz Szkoły Podstawowej, a także wybudowania mikroinstalacji fotowoltaicznej przy Samorządowej Szkole Podstawowej. Zakres prac obejmował oprócz budowy mikroinstalacji dostosowanie sieci elektroenergetycznej.

Gmina od 2022 r. realizuje zadanie inwestycyjne „Modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne”, polegające na wymianie istniejącego oświetlenia ulicznego w miejscowościach Różanka, Szklarnia oraz w części w Międzyzlesiu. Wymianą ma być objętych łącznie ok. 177 punktów oświetleniowych.

W 2022 r. zakończono realizację projektu grantowego pn. „Ziemia Kłodzka – czyste powietrze (wymiana wysokoemisyjnych źródeł ciepła w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie gmin: Bystrzyca Kłodzka, Kłodzko, Lądek Zdrój, Międzyzlesie, Radków, Stronie Śląskie, Stoszowice)”. W ramach projektu, na terenie jednostki zmodernizowano łącznie 45 źródeł ciepła, w tym: 18 w domach jednorodzinnych, 27 w lokalach mieszkalnych.

W Urzędzie Gminy funkcjonuje Gminny Punkt Konsultacyjno-Informacyjny Programu „Czyste Powietrze”.

PRZYSZŁE DZIAŁANIA NA DRODZE DOJŚCIA DO NEUTRALNOŚCI KLIMATYCZNEJ

Budowa energooszczędnych budynków użyteczności publicznej, a także **ZWIĘKSZANIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ** poprzez renowację i termomodernizację.

ROZWÓJ INSTALACJI POZYSKUJĄCYCH ENERGIĘ Z OZE, zasilających budynki użyteczności publicznej.

Działanie umożliwi zwiększenie stopnia niezależności energetycznej Międzyzlesia, a także znaczące obniżenie wydatków z tytułu opłat za energię w budynkach użyteczności publicznej. Przedsięwzięcie ponadto, spowodować może wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców oraz wzrost atrakcyjności inwestycyjnej.

KSZTAŁTOWANIE POLITYKI PRZESTRZENNEJ W OPARCIU O DAŻENIE DO ZIELONEJ TRANSFORMACJI

Wyznaczanie w dokumentach planistycznych obszarów pod rozwój farm fotowoltaicznych oraz energetyki wodnej i geotermalnej. Wytczenie, w ramach planu ogólnego, stref planistycznych, których profil funkcjonalny umożliwia budowę niekonwencjonalnych elektrowni.

ZWIĘKSZENIE KOMPETENCJI I WIEDZY PRACOWNIKÓW GMINNYCH

Poprzez system szkoleń, wyjazdów studyjnych, dzięki którym urzędnicy nabędą wiedzę w jaki sposób formułować priorytety gminnej polityki energetycznej, opracowywać projekty efektywności energetycznej i zarządzać procesem ich wdrażania, a także jak zarządzać energią w obiektach komunalnych. Ponadto działanie zakłada cykliczne spotkania międzygminne i międzysamorządowe celem wymiany dobrych praktyk i omówienia stopnia wdrażania wspólnych celów oraz realizacji projektów.

ZAPEWNIENIE DOSTĘPU DO TRANSPORTU ZBIOROWEGO

Stworzenie sprawnego systemu poprzez współpracę ponadlokalną na rzecz rozwoju transportu zbiorowego na terenie gminy. Działanie przyczyni się do spadku wykluczenia komunikacyjnego, a także zmian zachowań transportowych ze szczególnym uwzględnieniem odejścia od aut prywatnych.

BUDOWA ŚWIADOMOŚCI KLIMATYCZNEJ I SPRAWCZOŚCI MIESZKAŃCÓW

Rozpowszechnienie informacji na temat programów pomocowych z zakresu poprawy efektywności energetycznej, istniejących możliwości bardziej efektywnego korzystania z energii oraz polityk klimatycznych, przy jednoczesnym zapewnieniu możliwości wsparcia konsultacyjnego. Edukacja ekologiczna prowadzona może być poprzez m. in. pikniki, szkolenia w Miejsko Gminny Ośrodek Kultury w Międzyzlesiu, plakaty i banery informacyjne.

Kłodzka Wstęga Sudetów Lokalna Grupa Działania

Lutynia 24

57-540 Łądek Zdrój

www.kws.org.pl

